

УДК 929:37.011. 3-056.29

ПРОФЕСОР ІВАН ПАНТЕЛІЙОВИЧ КОЛЕСНИК (до 80-річчя від дня народження)

І. В. ГЛАДЧЕНКО, М. О. СУПРУН

Пять років тому пішов у Вічність наш Вчитель — завідувач кафедри психологічної педагогіки НПУ імені М. П. Драгоманова професор **Іван Пантелійович Колесник**.

В одній із своїх публікацій ми зазначали, що подаючи у далекому 1964 році документи до вступу на дефектологічний факультет столичного педагогічного інституту імені М. О. Горького демобілізований воїн Збройних Сил СРСР Іван Колесник неодноразово запитував себе: «Чи зможу я стати педагогом-дефектологом? Чи гідний я цього звання?...». Ніби відчуваючи трепетний стан душі абітурієнта екзаменатори доброзичливо сказали Іванові: «Із Вас буде істинний дефектолог. Здобуйте гідно це фах, бо це Ваше покликання!» [4].

Дійсно, молодому кубанському козакові нелегко давалось рішення переступити поріг педагогічного ВНЗ. Народившись під час воєнного лихоліття, пройшовши в ранньому дитинстві жахливі митарства нашого народу, зустрівши Перемогу, маленький Іванко, як і всі його сучасники, мріяв про одне — Мир! Його дитячі й юнацькі роки супроводжувало невпинне прагнення до навчання й до допомоги іншим...

Слухаючи мудрі роздуми Вчителя, нас, його учнів, завжди щиро дивувало, що не зважаючи на те, скільки він виніс на своєму життєвому шляху різних випробувань й залишився при цьому Людиною! Так, ще в перший рік війни він немовлям був на межі вічності... Добрі людські руки винесли із задимленої хати шестимісячного хлопчика Гліба, який вже втратив свідомість від чадного газу... Коли крихітка ожила, то люди порадили мамі назвати дитину Іваном, на честь небесного покровителя, й святкувати все життя його друге народження як промисел Божий. Так Гліб став Іваном... Зараз це ім'я носить один із його внуків... Жага

до праці, до навчання, до пізнання природи людини досить рано сформували в юнакові виважену мудру особистість.

Зростаючи у великій родині, яка, на жаль, рано осиротіла без героя-фронтовика Пантелія Федоровича, Іван взяв за правило наказ мами Віри Федорівни: «Праця — ось що головне у житті кожної людини».

Швидко промайнули шкільні роки, наповнені прагненням знайти себе в дорослому житті. Після шкільного випуску юнак вирішив спочатку допомогти родині, пройти військову службу, а вже потім визначитися із власною освітою. Доля була милосердною до Івана. Він гідно попрацював токарем на підприємстві, потім чесно виконав свій військовий обов'язок і у солдатській гімнастерці свідомо прийшов у дефектологію, в якій він жив понад півстоліття. Акцентуємо увагу на слові «жив», а не «проживав». Дійсно, кожен свій день він прагнув прожити як останній...

Незважаючи на різні скрутні перипетії студентського життя, воно було самим насиченим в особистісно-професійному зростанні студента І. Колесника. Отримання ґрунтовної освіти, перші спроби наукового пера, створення родини із Ніною, студенткою педагогічного факультету...

Наставники нашого вчителя, викладачі щиро радили йому залишитись працювати в Києві, йти до аспірантури... Дякуючи своїм педагогам, завідуючій кафедрі сурдопедагогіки професору Н. Ф. Засенко, декану факультету доценту К. М. Турчинській, випускник принципово вирішив розпочати свою педагогічну діяльність в спеціальній школі для дітей з порушеннями слуху в м. Дніпропетровську. Вже перші дні роботи в спеціальній школі підтвердили правильність прийнятого рішення, бо школа дала необхідний багаж на все подальше наукове життя майбутнього вченого.

Через 13 років роботи в школі І. П. Колесник вступає до навчання в заочну аспірантуру. Його науковим керівником став один із класиків вітчизняної дефектологічної науки академік АПН СРСР М. Д. Ярмаченко. Саме зустріч із Миколою Дмитровичем виявилась істинно доленосною для всього подальшого життя нашого колеги. Кожна розмова із ним збагачувала аспіранта баченням нових граней сутності наукового пошуку. Окрім плідної професійної співпраці із Миколою Дмитровичем, їх стала об'єднувати істинна дружба, що витримала випробування часом. Саме тому, для І. П. Колесника, як і для чисельної дефектологічної спільноти, академік М. Д. Ярмаченко був і для всіх нас залишається професійним і моральним авторитетом.

Після захисту у 1981 році дисертації в Ленінградському державному педагогічному інституті імені О. Герцена, Іван Пантелійович повністю занурився в науково-педагогічну роботу на дефектологічному факультеті. Новому педагогові характерним було незаангажоване бачення питань щодо подальшого вдосконалення підготовки дефектологічних кадрів. Широка професійна ерудиція, досвід практичної роботи, щирість у спілкуванні стали запорукою здобуття високого авторитету серед колег і студентів факультету. Саме це й стало вирішальним при призначенні у 1983 році молодого викладача І. П. Колесника деканом факультету. Тогочасний ректор КДПІ ім. О. М. Горького академік М. І. Шкіль, проректор Інституту професор А. Г. Слюсаренко, весь ректорат, всіляко прагнули допомогти молодому керівникові, і результат не забарився... Майже два десятиліття Іван Пантелійович очолював факультет, що став знаним далеко за межами України.

Після структурних організаційних перетворень факультет реорганізувався в інститут корекційної педагогіки та психології, директором якого був призначений знаний в усій світовій психолого-педагогічній спільноті академік НАПН України Віктор Миколайович Синьов. Колектив однодумців на чолі із В. М. Синьовим створив один із провідних підрозділів НПУ імені М. П. Драгоманова. Нині цей славетний колектив — фа-

культет спеціальної та інклюзивної освіти очолює Почесний академік НАПН України, Заслужений працівник освіти України, професор Марія Купріянівна Шеремет.

В дефектологічній родині сучасних педагогів факультету чільне місце колективу кафедри психокорекційної педагогіки, яку 15 років очолював професор І. П. Колесник. Дійсно, вченому було що сказати колективу... Так, створена наукова школа кафедри, підготовлена когорта провідних її викладачів, налагоджена тісна співпраця із профільними колективами... Кафедра береже пам'ять про своїх педагогів. Саме тому, за ініціативи завідуючого кафедри, чи не вперше серед профільних кафедр ВНЗ, було підготовлено два видання книги «Внесок викладачів кафедри психокорекційної педагогіки у розвиток історії вітчизняної корекційної освіти» [1]. У квітні 2016 року були проведені заходи, присвячені 100-річчю із дня народження класика світової дефектології професора Івана Гавриловича Єременка. Як тут не згадати вислів поета: «Це потрібно не мертвим, це потрібно живим». Нам вкрай приємно зазначити, що результати наукових досліджень нашого Вчителя знайшли свій розвиток в низці наших публікацій [9–13 та ін.]. В наші дні колектив кафедри гідно очолює знаний вчений Галина Станіславівна Піонтківська, яка десятки років співпрацювала із І. П. Колесником, була його надійним помічником й радником... Гідно продовжують справу Вчителя його учні. Професор О. В. Мартинчук очолює кафедру спеціальної та інклюзивної освіти в Київському університеті імені Бориса Грінченка, І. В. Гладченко — старший науковий Інституту спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка, Н. В. Бондар успішно завершила дисертаційну працю вже із Г. С. Піонтківською й гідно продовжує працювати на рідній кафедрі. А. О. Руденко стала директором Київської спеціальної школи № 10... Тай чи реально згадати всіх кому дав путівку в Життя Наш Іван Пантелійович...

Пропускаючи через серце турботи про справу всього свого життя — підготовку дефектологів, Іван Пантелійович завжди залишав у ньому найпотаємніші, сповнені

любов'ю, турботою та теплом, місця для своїх близьких... Багато років на душу тиснув тягар непоправної втрати дружини Ніночки... Самому довелося вводити у доросле життя сина Ігоря й доньку Світлану, самому радіти звісткам про народження чотирьох внуків, які завжди становили сенс його

життя... Як би він радів з того, що його внучка Дашенька — донька Ігоря успішно опановує професію дефектолога на його рідному факультеті...

Світла ВАМ пам'ять,
РІДНИЙ ВЧИТЕЛЮ!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Внесок викладачів кафедри психокорекційної педагогіки у розвиток історії вітчизняної корекційної освіти / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. — К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. — 306 с.
2. Гладченко І. В., Супрун М. О. До 75-річчя від дня народження професора І. П. Колесника // Особлива дитина: навчання і виховання. — 2017. — № 1. — С. 87–88.
3. Гладченко І. В., Супрун М. О. Учитель учителів. Пам'яті колеги // Дефектолог. — 2017. — № 11 (131). — С. 25–26.
4. Гладченко І. В., Супрун М. О. Вчитель вчителів (до 75-річчя від дня народження професора І. П. Колесника) // Корекційна педагогіка. — 2017. — № 1. — С. 26–28.
5. Гладченко І. В., Супрун М. О. Вчитель вчителів. Теорія і практика спеціальної педагогіки та психології: Збірник наукових праць: Вип. 9. ІСП НАПН України, 2018. — С. 17–21.
6. Колесник І. П., Супрун М. О. Нарис життя і науково-педагогічної діяльності М. З. Кота (до 75-річчя від дня народження) // Корекційна педагогіка. — 2017. — № 1. — С. 25–26.
7. Бойко-Бузиль Ю. Ю., Супрун М. О. Ювілей академіка Синьова Віктора Миколайовича (до 80-річчя від дня народження) // Вісник пенітенціанної асоціації України. — 2020. — № 1. — С. 143–150.
8. Супрун Д. М., Супрун М. О. Започаткування професором І. П. Колесником системи підготовки спеціальних психологів (до 80-річчя від дня народження) Збірник наукових праць за матеріалами регіонального науково-практичного семінару «Використання ресурсів позашкільної освіти у процесі соціалізації дітей з особливими освітніми потребами» / За заг. ред. Ю. Д. Бойчука. — Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. — С. 168–171.
9. Fedorenko M., Suprun D. (2019) Psychological Linguodidactics of Speech Development Activity of Senior School Age Children with Autistic Abnormalities. WEB OF SCIENCE. Published: Apr 2019 in PSYCHOLINGUISTICS DOI: 10.31470/2309-1797-2019-25-1-281-299.
10. Suprun D., Griban G., Nikulochkina O., Varetska O. Formation of the Primary School Teachers' Information Competency in Postgraduate Education // Postmodern Openings. — 11 (3), 41–72. <https://doi.org/10.18662/po/11.3/199> Postmodern Openings ISSN: 2068-0236 | e-ISSN: 2069-9387.
11. Sheremet M., Suprun M., Suprun D. (2020) Future Psychologists' Readiness to Work in Conditions of Social Cohesion in Education. WEB OF SCIENCE. Published: Sep 2020 in International Journal of Applied Exercise Physiology.
12. Zhuravlova L., Sheremet M., Dmytriieva I., Suprun D. (2020). State of formation of motivation as one of the structural-functional components of speech development of primary schoolchildren with dysgraphia // International Journal of Psychosocial Rehabilitation. — 2000. — Vol. 24, Issue 08. — P. 8985–8999. — <https://doi.org/10.37200/IJPR/V24I8/PR280893>
13. Zhuravlova L., Sheremet M., Suprun D. (2021). Results of the Examination of Primary School Students By Means of Speech Therapy BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. ISSN: 2068-0473 | e-ISSN: 2067-3957 2021, Volume 12, Issue 1, pages: 326–342 DOI: <https://doi.org/10.18662/brain/12.1/185>